

IIN KESKUSTAN TORIN JA KATUALUEIDEN YLEISSUUNNITELMA SUUNNITELMASELOSTUS

Päivämäärä	30.09.2019
Laatija	Kalle Kemppainen
Hyväksyjä	Erkki Sarjanoja
Kuvaus	Iin keskustan katujen ja torialueen yleissuunnitelman suunnitelmaselostus, jossa kuvataan alueen lähtökohdat ja toimenpiteet.

SISÄLTÖ

1.	Taustaa	1
2.	Suunnittelun lähtökohdat	2
3.	Maisemasuunnittelu	2
4.	Liikennesuunnittelu	4
5.	Katusuunnittelu	5
6.	Valaistus	6
7.	Jatkosuunnittelu	7

1. Taustaa

Iin kunta on laatinut uuden asemakaavan Iin keskustan alueelle, ja täten kunta pyrkii kehittämään keskusta-alueen katu- ja torialueita. Keskusta-alueelle tehdään yleissuunnitelma, jossa esitetään uudet ratkaisut. Keskusta-alueesta on tarkoitus tehdä korkealaatuinen, maankäytön tarpeet huomioon ottava ja liikenteellisesti toimiva. Iin omaa henkeä ja imagoa halutaan kehittää ja sitä pyritään tuomaan esille myös alueen muotoilussa ja esim. kalustevalinnoissa. Keskusta-alue halutaan kehittää nykyaikaiseen muotoon, jossa on huomioitu alueen asukkaiden ja yrittäjien tarpeet. Alueen liikenteen tulee olla sujuvaa ja esim. joukkoliikenteen pysäkkiratkaisut huomioidaan nykyisten vaatimusten mukaan.

Suunnitteluprosessi on aloitettu kesäkuussa 2019 ja työ on valmistunut lokakuussa 2019. Työ aloitettiin luonnostelulla ja kunnalle esitettiin kaksi vaihtoehtoa torialueesta ja Kirkkotien ratkaisusta. Suunnitteluprosessissa päädyttiin viemään eteenpäin yhdistelmää VE1 ja VE2 välillä. Yleissuunnitelmaa laadittaessa esille nousivat baanana lisäsuunnittelun tarpeet, ja keskusta-alueen baanasta laadittiin erillinen suunnitelma-asiakirja ja kustannusarvio. Yleissuunnitelman ratkaisut esitetään suunnitelmakartoilla, hinta-arviolla, selostuksella ja havainnekuvilla.

Yleissuunnitelman laatimista ovat Iin kunnassa ohjanneet maankäytön suunnittelija Jaakko Raunio ja ympäristöpalvelupäällikkö Paula Kettunen.

Ramboll Finland Oy:n työryhmään kuului: Projektipäällikkö Anne Suihkonen, varaprojektipäällikkö ja laatuvaastaava (vast. projektipäällikkö syyskuusta 2019 alkaen) Kalle Kemppainen, liikenneasiantuntija Erkki Sarjanoja, katu- ja kuivatussuunnittelija Kirsi Kiemunki, havainnollistaja Laura Kämäräinen ja valaistussuunnittelija Kirsi Kiemunki.

2. Suunnittelun lähtökohdat

Uudistettu torialue, Kirkkotie, Kisatie, Laurintie ja Haminantie luovat uuden toimivan Iin keskusta-alueen, jossa on helpompaa liikkua jalan ja pyörällä. Alueelle on tarkoituksena tuoda uusi pyöräilyn laatukäytävä baana, ja tässä suunnitelmassa on tutkittu pyörätieverkoston päivittämistä keskusta-alueella. Julkisen liikenteen käyttö on helpompaa ja pysäkkiratkaisujen avulla tehokkaampaa. Kirkkotiestä halutaan luoda viihtyisä kaupunkimainen katualue, joka on korkealaatuinen materiaaleiltaan ja kalusteiltaan. Suunnittelussa on huomioitu nykyisiä katurakenteita ja on pyritty löytämään ratkaisu, jossa kadut pysyvät lähtökohtaisesti nykypaikallaan ja pystytään hyödyntämään nykyisiä katurakenteita. Torialueen osalta tarkoituksena on löytää ratkaisu, jossa nykyinen rakennuskanta voidaan säilyttää toimivana osana uutta torialuetta, mutta myös sellainen ratkaisu, jossa tulevat rakennukset on huomioitu.

3. Maisemasuunnittelu

Iin keskustan alue muuttuu merkittävästi maisemallisesti torialueella ja Kirkkokadulla. Torialue on aukiomainen tila, jossa on paikkoja myyntikojuille, oleskelulle ja mm. terasseille. Torialuetta reunustaa korotetut istutusalueet, joiden reunoilla voi istua. Pysäköinti on rajattu näiden istutusalueiden ulkolaidalle. Jalankulku ja pyöräily on aukion halki helppoa suoralinjaisten reittien ansiosta.

1. Torialueen pinnoitteet ovat laadukkaat ja ne on sovitettu yhteen korotettujen istutusaltaiden kanssa

Torin pinnoite on kiveä, ja sen ladonnassa ja kivivalinnoissa voidaan vielä tarkentaa jatkosuunnittelussa Iin kunnan imagoon sopivia historiallisia, taikka paikallisia aiheita. Torille on ehdotettu betonikiveä, betonilaattaa ja noppakiveyksiä. Torialue rajautuu nykyisiin kiinteistöihin, jotka tulevaisuudessa

Bright ideas. Sustainable change.

väistyvät mahdollisten uusien rakennusten tieltä. Torialue voidaan kuitenkin rakentaa nojautuen rajautuen nykyisiin kiinteistöihin.

2. Ajatus merellisen kasvillisuuden hyödyntämisestä keskusta-alueella

Torialueen kuivatus hoidetaan tehokkaasti yksinkertaisilla kaadoilla ja hulevesiviemäröinnillä. Materiaalivalinnat ovat maanläheisiä ja lämpimiä. Puukalusteet yhdistettynä merellisiin istutuksiin korotetuissa istutusaltaissa luovat alueelle sopivan rannikkomaisen ilmeen. Betoniset istutusaltaat ovat vaaleita maalaukseltaan taikka rappaukseltaan. Istutusaltaiden aaltoileva muotokieli on esillä torin poikkileikkauksissa.

3. Aaltoileva pinta korotetuissa istutuslaitaissa palvelee istumista ja tuo esille merellistä tematiikkaa

Kirkkotielä katualue muuttuu merkittäväksi, ja kadusta muodostuu puilla reunustettu kaupunkimainen puistokatu, ns. bulevardi. Tätä uutta Kirkkotietä vahvistaa vielä uusi rakennettava pyöräilyreitti eli baana. Kirkkotien kalusteet ja varusteet sovitetaan yhteen torin kanssa, ottaen huomioon merellisen estetiikan, kestävyuden ja toimivuuden. Nykyiset ajoliittymät Kirkkotielle säilytetään ja ne toteutetaan tyylikkäästi keskustan katualueelle noppakiveyksellä.

4. Liikennesuunnittelu

Liikennejärjestelyjen periaatteet säilyvät nykyisen kaltaisina. Ydinkeskustan pääliittymä valtatieltä 4 on edelleen valtatie kiertoliittymästä. Tässä vaiheessa ei ole suunniteltu asemakaavassa merkittyä kiertoliittymää Kirkkotien ja Kisatien risteykseen, koska sille ei ole nähty liikenteellistä tarvetta ja toteuttamisen kustannus olisi merkittävä. Laurintien ulkoasu muuttuu torin kohdalla, jotta suuremmissa tapahtumissa torialuetta voi laajentaa kadulle. Torille pääsee edelleen tarvittaessa ajamaan esimerkiksi kuorma-autolla, mutta sen on ajateltu olevan tarpeen vain poikkeustilanteissa torimyyntitilanteissa.

Nykyiset torilla olevat pysäköintipaikat on siirretty Laurintien ja Haminantien varsille. Haminantielle on osoitettu kadun suuntaisia pysäköintipaikkoja torilta pohjoisen suuntaan. Muutoin pysäköinti säilyy nykyisellään. Katuliittymät on mitoitettu siten, että raskaat ajoneuvot mahtuvat niissä kääntymään. Huomiota on kiinnitetty erityisesti huoltoaseman ja vähittäistavaraliikkeiden huoltoihin.

Kirkkotien eteläpuolelle on osoitettu pyöräilyn laatukäytävä eli Baana. Lähtökohtana on ollut, että jalankulku ja pyöräily erotetaan toisistaan Valtarin koulun ja Laaksontien välisellä jaksolla. Tavoitteena on, että pyöräilylle ja kävelyille osoitetaan nykyistä korkeatasoisemmat yhteydet. Suunnitelmassa on myös osoitettu asemakaavan mukainen uusi yhteys torilta valtatie varteen ja alikulkuun. Kisatiellä

urheilukentän kohdalla jalankulku- ja pyöräilyväylä on muutettu nykyistä turvallisemmaksi siten, että pysäköinti on kadun varressa. Torille ja lähellä olevalle linja-autopysäkillä on merkitty korkeatasoisia pyörätelineitä runkolukitusmahdollisuudella.

Linja-autopysäkit säilyvät nykyisillä paikoillaan suurelta osin. Torin vieressä ja Kirkkotien pohjoispuolella olevalle pysäkillä on osoitettu katos. Myös lähempänä kunnantaloa olevalle pysäkillä mahtuu linja-autopysäkin katos hyvin. Pysäkeille on osoitettu odotustilat sinne, mihin ne tilanvaatimuksiltaan mahtuneet.

5. Katusuunnittelu

Katujen linjauksiin ja geometrioihin ei suunnitella merkittäviä muutoksia ja katujen rakenteet pyritään säilyttämään ennallaan. Katualueiden ilme kuitenkin muuttuu merkittävästi. Kirkkotiellä oleva korotettu liittymäalue poistetaan torin kohdalta. Kirkkotielle välille Vt4 – Haminan koulu asennetaan graniittiset reunakivet molemmin puolin katua. Kirkkotien eteläpuolelle suunnitellaan valtatieltä Haminan koululle saakka korotettu baana. Haminan koululle asti välikaista rakennetaan kantavalla kasvualustalla, jonka pinta kivetään. Kirkkotien pohjoispuolen jalankulku- ja pyörätie säilytetään pientä linjausmuutosta lukuun ottamatta ennallaan.

Linja-autojen pysäkkilevennykset muotoillaan niin, että bussit voivat sujuvasti muuta liikennettä haittaamatta ajaa pysäkeille ja niiltä pois. Seisontatilat ja pyörityssäteet mitoitetaan infrakorttien mukaisesti.

Nykyistä jalankulku- ja pyörätietä levennetään baanaksi jo valtatie itäpuolella. Baana tuodaan mahdollisimman leveänä valtatie alin ja se jatketaan Valtarin koululle saakka. Pintaratkaisuna suunnitelmissa ehdotetaan jalankululle harmaata ja pyöräilylle punaista asfalttia. Baanan jalankulun ja pyöräilyn erottelu merkitään tiemerkinkein.

4. Iin keskustaan rakennetaan baana, joka mahdollistaa vaivattoman jalankulku- ja pyöräilyliikenteen

Kisatieltä poistuu laaja asfalttialue urheilukentän kohdalta. Paikalle on suunniteltu linja-autopysäkki, joka palvelee liikunta-alueen bussikuljetuksia. Kisatien varressa kulkeva jalankulku- ja pyörätie linjataan uudelleen ja sitä jatketaan urheilukeskukselle saakka. Kisatien alussa jalankulku- ja pyörätie on suunniteltu ajoradasta reunakivellä ja kapealla kiveyksellä korotettuna väylänä.

Ajoradoilla kohdissa, joissa suunnitelmassa esitetään uutta reunakivellä ajoradasta korotettua rakennetta, tulee huomioida katujen vaatimat uudet kuivatusjärjestelyt.

Torialue muuttuu kokonaisuudessaan. Alueen pinnat uusitaan ja taseus muuttuu. Em. muutokset on huomioitava myös alueen kuivatusratkaisussa. Torin pinnoille haetaan taseusratkaisuja, joilla alueen käyttö ja siellä kulkeminen saadaan mahdollisimman toimivaksi. Alueella uudet pinnat suunnitellaan esteettömyys huomioiden muun muassa pinnan kaltevuuksissa.

Haminantien ja Laurintien varrelle on suunniteltu sekä ajoradan suuntaista että kohtisuoraa henkilöautopaikoitusta. Pysäköintipaikat on eroteltu ajoradasta korotetulla viistetyllä reunakivellä. Pysäköintipaikoitus pinnataan kiveyksellä. Paikoitus mitoitetaan asiakaspysäköinnille ja lyhytaikaiselle pysäköinnille. Pysäköintipaikoituksen jatkosuunnittelussa on huomioitava nopean pysäköinnin mitoituserusteet, liikkumisesteisille varatut autopaikat, riittävät näkemäalueet jalkakäytävillä ja ajoradoille sekä huolto- ja pelastusliikenteen pääsy torialueelle.

6. Valaistus

Katu- ja torialueille suunnitellaan tyylikäs, moderni ja alueen ympäristöä hallitusti korostava valaistus. Liikenneturvallisuuden, ympäristön hahmottamisen ja viihtyisyyden parantavien vaikutusten aikaan saamiseksi katualueet jaetaan eri valaistusluokkiin. Merkittävänä Iin pääkatuna toimiva Kirkkokatu luokitellaan valaistusluokkaan ryhmään M3a. Kirkkotien varren laatuikäytävän valaistusluokka on P3 ja Kirkkotien pohjoispuolen jalankulku- ja pyörätie luokkaa P4. Vilkkaina kokoojakatuina Kisatie,

Haminantie ja Laurintie luokitellaan luokkaan M3b ja niiden varressa kulkevat jalankulku- ja pyörätiet luokkaan P4. Torialueen kulkureitit kuuluvat korkealuokkaisena kävely -ja torialueena luokkaan P1.

Kirkkotie on suunniteltu valaistavaksi 10m teräskartiopylvääseen kiinnitettävällä LED -valaisimella. Sama valaisin toistuu myös alueen muilla kaduilla, mutta pylväskorkeutena käytetään matalampaa 8 metristä teräskartiopylvästä. Pylvääseen tuodaan ilmettä muotoillulla pylväsvarrella. Varsi mukailee käytettyä pylväskorkeutta, Kirkkotiellä metrin varsi ja muilla kaduilla 0,6 metrin varsi. Pylväs, pylväsvarsi ja valaisin valitaan samalla RAL -sävyllä, ehdotuksena RAL 7024 tummanharmaa.

Torialueelle halutaan tuoda ilmettä tuomalla alueelle eri tyyppisiä valaistusratkaisuja. Alueelle luodaan yleisvalaistus lyhtymäisillä, symmetrisillä LED- valaisimilla. Torin kasvillisuutta, mahdollista taidetta, rakenteita ja pintoja valaistaan moderneilla valaisinpylväillä. Nämä pylväät sisältävät kuusi erillistä LED spottivalaisinta, jotka voi kohdistaa eri kohteisiin. Värisävynä toistuu sama katualueiden RAL -sävy.

Alueen yleisvalaistukseksi valitut esimerkkivalaisimet varustetaan porrastetulla yöaikaisella himmennyksellä ja ne tukevat ohjausjärjestelmiä, joita käyttämällä valaistukseen voidaan halutessa saada myös älykkyyttä.

Lisäksi alueen sähköistyksessä on huomioitava vaihtuva kausivalaistus.

7. Jatkosuunnittelu

Iin keskustaan laadittu yleissuunnitelma toimii pohjana alueen toteutussuunnittelulle. Jatkosuunnittelussa on syytä tarkentaa torialueen ratkaisuja materiaalien ja esim. ladontakuvion suhteen. Korotetut istutusaltat vaativat erillistä rakennesuunnittelua. Jatkosuunnittelussa on myös syytä tutkia tarkemmin nykyisten kiinteistöjen liittyminen ehdotettuun torialueeseen. Kirkkotien osalta on syytä tutkia nykyisten rakennekerroksien riittävyys ja nykyisten rakenteiden liittäminen uuteen. Kisatiellä sijaitseva ekopiste vaatii tarkempaa jatkosuunnittelua. Suunnittelun rajavyöhykkeet tulee tarkastella jatkosuunnittelussa (esitetty yleissuunnitelmassa), jotta voidaan olla varmoja miltä osin suunnittelu tulee yhdistää nykyiseen rakennuskantaan.

Oulussa, 16.10.2019

Projektipäällikkö Kalle Kempainen

Ramboll Finland Oy

Bright ideas. Sustainable change.